

SLOVENEK

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 26.—
 za en mesec . . . " 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V upravi prejema mesečno . . . 1-80
Sobotna izdaja:
 za celo leto K 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo inozemstvo . . . " 12.—

Inserati:
 Enostolpna pettirvsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali nje prostor)
 za enkrat po 33 v
 za dva- in večkrat 25,,
 pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
 Enostolpna pettirvsta po 60 vin.
 Izhaja vsak dan, izvenoma nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
 Redna letna priloga vozi red

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
 Rokopisi se ne vračajo; nesfrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

Italijani prepodeni iz Jarkov pri Selch. - Nemci osvojili Haucourt. - Zeppelin - strah Angleške. - Boji na Črnem morju. - Angleški in nemški bogataši beže z denarjem v Ameriko.

Vojska z Italijo.

AVSTRILJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. aprila. (Kor. ur.) Uradno se glasa:

Na Doberdovski visoki planoti smo popolnoma izčistili jarke vzhodno od Selch, ki smo jih vzeli nedavno sovražniku. Izjavili so se sovražni protinapadi.

Sovražno topništvo je živahno streljalo v odsekih Ledro in Judikarija.

Odbiti so napadi slabših italijanskih sil na naše postojanke severovzhodno od jezera Ledro in v dolini Daone.

Sicer so se omejili boji na zmerno streljanje s topovi v posameznih odsekih. Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

Italijansko uradno poročilo.

Rim, 3. aprila. Ob celi bojni črti od Val Lagarina do Val Sugana je 1. in 2. t. m. sovražno topništvo vedno močnejše streljalo. Odločno smo odgovarjali. Poizvedovanje naših letalcev je dognalo živahno premikanje čet in trenja, naše topništvo je sovražnika učinkovito obstreljevalo. Sovražni letalci, ki so poizkušali večkrat poizvedovati nad našimi črtami, so morali radi ognja naših obrambnih topov visoko letati. Naša zračna brodograja so jih prepodila.

V Val Cismon so napadle naše prednje straže nek avstrijski oddelek v Malga Rouz in ga potisnil nazaj.

Odbili smo v Val S. Pellegrino (Avisio) ponoči na 2. t. m. sovražni napad na naše postojanke na Costabelli.

V odseku Monte Cristallo (zgornji del doline Rienz) je otvorilo sovražno topništvo ljut ogenj na naše nove postojanke na Rauchkofelu. Borili smo se z njim in prisilili sovražne topove, da so morali utihniti. Naša pehota je razširila zadnjič zavzete postojanke okoli vrha kote 1979, ki nadvladuje dolino Cristallo.

Podnevi ob zgornjem Butu in ob soški bojni črti živahno delovanje topništva na obeh straneh, posebno živahno na višinah severozahodno od Gorice.

Ponoči na 2. t. m. se je posrečilo nekemu vodljivemu zrakoplovu, da je kljub močnim vetrovom preletel železniško križišče Opčino severno od Trsta in da je vrgel 800 kg močnih razstreljivih snovi. Zrakoplov se je srečno vrnil k našim črtam, dasi ga je obstreljevalo veliko sovražnih baterij.

Zjutraj je 6 Capronijevih letal drzno napadla Postojno, važno železniško postajo in sedež visokih avstrijskih poveljnikov. Vrgli so na mesto 40 bomb, ki so povzročile obsežne požare. Napad sovražnih letalcev so naši sijajno odbili in so se vrnili nepoškodovani domov.

4. aprila. Na celi bojni črti na obeh straneh topniško delovanje s pomnoženo ljutostjo v odseku med Val Lagarina in Val Sugana in na višinah severozahodno od Gorice.

Ponoči na 3. t. m. smo odbili male napade na naše postojanke na Monte Cristallo in na Mrzlem vrhu.

Sovražni letalci so poizkušali vztrajno napasti naše ozemlje, a jih je prepodil ogenj naših topov in protinapadi naših letalcev. Enemu letalcu se je posrečilo, da je vrgel dve bombi na Bassano, ki sta pa povzročili le lahko škodo. Lasten Capronijev aparat je vrgel na Grafenberg težko bombo, ki je povzročila požar.

Naš zračni napad na Jakin.

Lugano. O napadu avstrijskih letalcev 3. t. m. poroča »Corriere della Sera«: Sovražna letala so priplula ob 1/4 na 4 popoldne v izredni višini. Jakinčani so takoj bežali v kleti in v druga bivališča. Bombe so povzročile le malo škode. Ubili sta dve osebi, 10 jih je ranjenih. V nekaterih hišah so porušena zgornja nadstropja, v celem

mestu je razbito vse polno šip. V neki kavarni so ranile goste in natakraje. Zadeta je bila neka palača, neka šola, katere učenci so pobegnili v kleti, in cerkev sv. Petra, ki je nekoliko poškodovana. Obrambni topovi in italijanski letalci so sestrelili tri letala, ki so padla v morje. Eno letalo so vlekli v pristanišče, ostalih dveh še nismo našli. — Tudi to poročilo obsega nespametno trditev, da so metali letalci tudi čokoladne bonbončke, ki so gotovo »zastrupljeni«.

Letalna nesreča pri Pordenone. — Prekinjen promet na železniški progi Parma-Spezia.

Lugano, 7. aprila. (K. u.) Na letališču Aviano pri Pordenone je med vajo padlo neko letalo. Letalca, dva častniška aspiranta, sta mrtva, letalo se je razbilo.

Ker se je podsula zemlja, je prekinjen promet na železniški progi Parma-Spezia.

Cadorna noče pomagati Francozom.

Genf. »Petit Journal« objavlja izjave Cadornovega pobočnika, da se Cadorna zelo odločno brani pomagati z italijanskimi četami na zahodni bojni črti. Sploh lahko Angleži Francozom hitreje pomagajo kakor Italijani. Pač je pa obljubila Italija, da se udeleži vseh bodočih ekspedicij sporazuma, ki jih pripravljajo za druga bojišča.

Italijanske čete na francoskem bojišču.

Bukarešt. Italija pošilja že dva tedna čete na francosko bojišče.

Zakaj je odstopil laški vojni minister.

Milan, 6. aprila. Kot vzrok odstopa Zuppelli se uradno navaja njegova želja, da se kot aktivni poveljnik udeleži vojske. Kralj je podelil Zuppelliju veliki križ reda italijanske krone.

O odstopu laškega vojnega ministra

izvaja časopisje: O odstopu laškega vojnega ministra se je pričelo že govoriti ob ponesrečeni ekspediciji v Drač. Poslali so nato v Valono generala Piancentini, kar je kazalo na spor med vojnim ministrom s poveljstvom, ker je bila prej balkanska ekspedicija podrejena naravnost vojnemu ministru. Premalo je skrbel tudi za Črnogorice in za Srbe. Spori so sledili sporom. Nič čudnega, da mu je ljubeše poveljstvo pod Cadornom, kakor vedni spori z njim. Novi laški vojni minister general Morone je že tretji laški minister, odkar je vojska.

Zuppelli je novembra mesca 1914 prevzel vojno ministristvo. Veljal je za hrabrega vojaka, ki se je kot polkovnik v Libiji posebno izkazal. Zakaj je bil ravno Zuppelli izbran za vojnega ministra, ki je zato moral preskočiti več po činu starejših generalov, so takrat tolmačili takole: Vojni minister Grandi se je poslovil vsled spora s Cadorno, nov vojni minister naj bi nudil jamstvo soglasja, če ne prijenljivosti nasproti Cadorni in tako so vzeli Zuppellija. Ta je bil rojen v Kopru, čeprav izvira njegova rodbina iz Padove.

Asquith v Italiji.

Lugano. Med kratkim Asquithovim obiskom v nekem neimenovanem mestu vojnega ozemlja so prirejali Lah demonstracije, da dokažejo zvestobo prebivalstva zasedenega ozemlja Asquithu. Obisk je končal avtomobilski izlet v karnijsko ozemlje pod kraljevim vodstvom. Asquith se je odpeljal nato naravnost čez zgornjo Italijo na Angleško. Italijansko časopisje trdi, da ni Asquithov obisk imel nobenih gospodarskih posledic. Poroča se tudi, da je najbrže gospodarski posvet sporazuma odgovoren za nedoločeno dobo.

Giolitti je odklonil povabilo na banket, ki je bil prirejen na čast Asquithu.

Giolitti je bil pozvan na banket, ki je bil prirejen na čast angleškemu ministrskemu predsedniku Asquithu. Giolitti ni

prišel, ampak se je opravičil pismeno. Vsebinska pisma ni znana.

Novi načelnik italijanske vojne komisije v Londonu.

Amsterdam. Iz Londona se poroča: Baron Edmondo des Planches, prejšnji italijanski veleposlanik v Washingtonu, je imenovan za načelnika italijanske vojne komisije v Londonu. Skrbeti mora za prevoz živil v Italijo.

Boji na zahodu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 6. aprila. Veliki glavni stan:

Dan je potekel zelo živahno, uvedbo ga je pripravljevalno streljanje na prostor pri Haucourt. Popoldne je delovala tudi naša pehota živahno. Osvojila je z naskokom vas Haucourt in neko močno utrjeno francosko oporišče vzhodno od navedenega kraja. Ne glede na zelo znatne krvave izgube smo vzeli sovražniku na neravnih ujetnikih 11 častnikov in 531 mož, ki so pripadali dvema različnima divizijama. Na desnem bregu Moze smo hitro zadušili obnovljeni napadalni poizkus Francozov na dne 2. aprila vzete postojanke v gozdu Caillette in severozahodno od tam. Vrhovno vojno vodstvo.

Francosko uradno poročilo.

4. aprila ob 3. uri popoldne. V Argonih smo obstreljevali nemške postojanke posebno pri Montfaucou in Malancourt. Vzhodno od Moze je bila noč primeroma mirna. Nemci niso napadali naše s protinapadi zopet ustvarjene bojne črte Douaumont-Vaux. Naše baterije so tu posebno živahno delovale, sovražnik je odgovarjal le slabo.

4. aprila ob 11. uri ponoči. Zahodno od Moze se je izjalovil popoldne ob 2. uri izveden sovražni napad na vas Haucourt. Vzhodno od Moze se je pričelo podnevi zopet z veliko ljutostjo obstreljevati. Na naši bojni črti Douaumont in Vaux so napadli Nemci okoli 3. ure popoldne zelo močno naše prve črte, ki se razprostirajo približno 300 metrov nad vasjo Douaumont. Valove navalov, ki so sledili eden drugemu, sledili so jim mali napadalni oddelki, je kosil zapiralni ogenj, streljanje strojnica in pehote in so morali odpluti v neredno nazaj v gozd Chauffeur, kjer je zadalo naše topništvo z osredotočenim ognjem sovražniku znatne izgube. Severno od gozda Caillette so napredovale čete tekom dne. Na planoti Woevre topniški boji. V Vogezih so poizkušali Nemci po živahnem obstreljevanju naših postojank južnovzhodno od Obersepta približati se našim strelskim jarkom, a jih je vrigel v njih črte naš zapiralni ogenj. Ponoči na 4. t. m. je vrigel nek naš zrakoplov 34 granat na kolodvor Ardun le Roman.

Angleško uradno poročilo.

London, 4. aprila. Včeraj je naše letalo sestrelilo za našimi črtami južno od Soucheza nemško letalo. Voditelj in opazovalec sta mrtva. Danes je artiljerija delovala posebno pri Souchezu, Angresu, St. Eloi in Ypernu. Boji z minami pri St. Vastu, Hulluchu in pri utrdbi Hohenzollern.

Pas okoli Verduna.

Genf. Počasno a skrajno napredovanje Nemcev pri Verdunu povzroča vedno večjo vznemirjenost v Parizu, ki jo zama izkuša časopisje z ugodnimi poročili omejevanju. Parižani vedo, da postaja pas, ki oklepa Verdun, vsak dan tesnejši in da je omogočen železniški promet le po velikih ovinkih. Parižani so pripravljani, da trdnjava pade in ne zaupajo veliki ofenzivi, ki jo napoveduje francosko vrhovno vodstvo. Jasno jim je, da Nemci prodirajo, Francozi se pa branijo, vsled česar se vznemirjena cela Francija.

Prva verdunska postojanka v nemških rokah.

Budimpešta. »Pester Lloyd«: Na zahodnem bregu Moze so zasedli Nemci postojanke Forges. Ker so zavzeli 30. marca Malancourt, je zdaj prva verdunska francoska postojanka, tako imenovana postojanka ob potoku Forges, na zahodnem bregu zasedena po Nemcih, izvzemši vas Bethincourt. Ta vas, ki leži na levem bregu potoka, je že obkoljena po nemških četah s treh strani in tvori zdaj obliko malega loka zakrivljenega proti severu. Ker se nahaja kraj v tako neugodnem položaju, pripravljajo že zdaj časopisje na padec vasi in tolaži Francoze, da je od tam v mesto Verdun še 10 km.

Načrti Nemcev pri Verdunu.

Genf. »Novelliste« javlja po pariških listih: Sovražnik nas noče napasti na celi bojni črti, marveč le na obeh krilih in sicer na eni strani med Vauxom in Douaumontom, na drugi strani med Malancourtom in Avocourtom. Od 4. t. m. dalje nas obsipava z ljutim topniškim ognjem. Vsako uro pade veliko 305 cm granat na naše postojanke.

Clemenceau o Verdunu.

Bern. V trpkem ironičnem članku graja Clemenceau poročanje in olepšavanje poročil o bojih pri Verdunu. Obsoja poročila, ki predstavljajo umikanja in izgubo zemlje za vojaške uspehe. Clemenceau se boji nemške povodnji, da pripluje pred Pariz. Briand naj ne trdi, da voda ne narašča, rajši naj gradi nasipe proti povodnji.

Francoski protinapadi pri Verdunu.

Genf. Polkovnik Rousset izvaja v »Liberté«: Sedanja nemška obkolitev Verduna je nevarnejša kakor bi bila ofenziva na bojni črti. General Pétain naj se ne izogiba tudi težkih izgub, da zopet obnovi prejšnje francosko bojno črto.

Spor med francoskimi strankami.

Genf. »L'Oeuvre« ljuto napada Hervéja, ker ustanavlja narodno socialistično stranko.

Agitacija proti ojačenju angleške armade.

Genf. Lyonski »Progres« poroča o veliki agitaciji v Londonu proti povečanju armade. Sedanja sila angleške voje popolnoma zadošča za varnost angleških kristolov. Lord Kitchener je uničil brutalno veliko industrij, češ, da izdelovanje razkošnega blaga, kakor tobaka, svile in čipk ni potrebno. Anglija mora pa vzdržati svoj izvoz, če hoče poravnati vojne stroške. Ladjedelnicam primanjkuje delavcev, vsled česar se zavlačuje zgradba ladij. Angleška vlada naj pritisne na Portugalsko, Italijo in na Grško, da izpopolnijo čete, ki manjkajoše sporazumu.

Asquith se vrnil v London.

London, 5. aprila. (K. u.) Premier Asquith se je vrnil v London.

Kje tičijo Kitchenerjeve armade.

Berlin, 6. aprila. »Lokalanzeiger« dopisnik je po seji holandske zbornice govoril z enim najbolj izkušenih in poučenih politikov, ki je rekel:

Izjava angleške vlade, da se na pariški konferenci ni ničesar škodljivega za Holandsko posvetovalo ali sklenilo, pove preveč, da bi si ji moglo verjeti. V poučenih krogih ji ne verujejo prav nič, pač pa se vprašujejo: Kje tičijo Kitchenerjeve armade? Zakaj zbirajo milijone ljudi, na Francosko pa pošiljajo razmeroma malo ljudi. Zakaj zadržujejo toliko čet na Angleškem in kaj naj pomeni izrecna izjava francoske vlade, da so se zedinili glede vojnih odredb? O dosedanjih najbrže ne. Sedaj so se pač briga li za druge. In v resnici se je holandsko vlado opozorilo, da je utemeljen vzrok, da bolj pazi na svojo obalo in lahko se domneva, da se je holandska vlada prepričala, da svarilo ni neutemeljeno. (To je

vzrok vojaških odredb. Ker smo tudi na nemški meji bolj čuječi, se da razložiti le s tem, da hoče Holandska svojo strogo nevtralnost čuvati na vse strani. Žalostna nesreča »Tubantije« nima s tem nič opraviti.

Peti zračni napad na Angleško.

POROČILO NEMŠKE MORNARICE.

Berlin, 6. aprila. (Kor. ur.) Wolff javlja:

Mornariški zrakoplovi so porušili ponoči od 5. na 6. april veliko železno tvornico s plavži in z obsežnimi napravami, pri Wisby, ko so prej severno od Hulla z razstrelilnimi granatami premagali neko baterijo. Napadle so dalje tvornice v Leiths in v okolici in več kolodvorov v industrijskem ozemlju in so opazovali zelo dobre učinke. Zrakoplove so ljuto obstreljevali. Vrnili so se vsi nepoškodovani.

Poveljstvo mornarice.

Angleško uradno poročilo o zračnem napadu na Angleško v sredo.

London, 5. aprila. Uradno: Nek Zepelinov zrakoplov je napadel v sredo zvečer vhodno angleško obal. Metal je bombe. Pregnali so ga topovi.

Vedno večja nezadovoljnost na Angleškem radi zračnih napadov.

Genf. »Radical« izvaja, da se je zračna vojska tako raztegnila, da postanejo lahko Angleži nezadovoljni s svojo vlado.

Vojska z Rusi.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 6. aprila. (Kor. ur.) Uradno se glasa:

Nič novega.

Namestnik načelnika generalnega štaba: pl. Höfer, fml.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 6. aprila. Veliki glavni stan: Zgodilo se ni nič važnega.

Vrhovno vojno vodstvo.

RUSKO VOJNO VODSTVO.

Kolin. Rhein. Westf. Ztg. poroča iz Kraljevca: »Ruski Invalid« poroča, da je razdeljena zdaj ruska armada v 4 velike skupine. Tri skupine se nahajajo na evropski zahodni bojni črti, četrta pa na orientu. Severni armadi zahodne bojne črte poveljuje general Kuropatkin, osrednji armadi general Ewert in južni armadi general Ivanov. Ruska orientna armada je podrejena vrhovnemu poveljstvu kavkaškega namestnika velikega kneza Nikolaja Nikolajeviča. Posle generalnega štaba armade vodi general Aleksejev. V velikem generalnem štabu deluje zdaj tudi general Ruski. Vojaški vpliv generala Ewerta je vedno višji. Imenovali so ga za generalnega pobočnika. Govorilo se je, da bo imenovan za generalisima, a potrjene govorice niso.

IZPREMEMBA V RUSKEM POVELJSTVU.

Petrograd, 6. aprila. Vojaški list »Ruski Invalid« obavlja carjevo lastnoročno pismo na predkratkim odstavljenega višjega poveljnika jugozahodne fronte generala Ivanova in istočasno imenovanje poveljnika 8. armade generala Brusilova za višjega poveljnika armade na jugozahodni fronti.

RUSI V VZHODNI GALICIJI.

Stockholm. Ruski ministrski svet je nakazal vzhodni Galiciji za nabavo živil 500.000 rubljev.

CESAR VILJEM NA LITAVSKEM BOJIŠČU?

Bern. »Journal des Débats« izvaja glede na sedanje boje v Rusiji: Hindenburgova armada začetkom bojev ni bila močna dovolj, a ko so se pričeli napadi, so jo zelo ojačili. Tudi avstrijske čete so tam. Nemci v Vilni govore, da vodi operacije proti Rusom cesar osebno. Verjetno je, da se prične pri Dvinsku kmalu boj, ko skopni led na rekah. Zdjaj je tam zopet mrzlo in sneži.

KAJ ZAHTEVAJO RUSI.

Stockholm. Markov je napadal v duhu viharnog zunanega ministra Sazonova radi njegove slabosti nasproti zaveznikom, posebno nasproti Angliji. Rusija mora zahtevati od Anglije: 1. Popustiti mora svoje zahteve glede na morske ožine; 2. Rusiji gre brezpogojno Sund, Carigrad, Odrin, okolica Gallipolija in del Male Azije; 3. Bukovina in Galicija se morata združiti z Rusijo; 4. Armenijo in Trapezunt dobi Perzija; 5. Palestina dobi skupno upravo zaveznikov. Popadjanov se je izrazil nad razmerami v Armeniji, kjer strašno gospodar general Januškevič in je bilo umorjenih 40.000 Armencev.

RUSKI DRUGI POZIV POD OROŽJE.

Stockholm, 5. aprila. Ruska črna vojska, drugi poziv, je s carjevim ukazom v celi Rusiji pozvana pod orožje, in sicer letniki 1906 do 1916.

RUSKA ZUNANJA TRGOVINA UNICENA.

Stockholm, 5. aprila. Po zanesljivih podatkih so ruska pristanišča Petrograd s

Kronstadtom, Odeso, Nikolajev, Herson, Novorosijsk, Libava, Vindava, Riga itd. vsled vojne odrezana od tujine, tako da je ruska zunanja trgovina navezana samo na Perzijo in Kitajsko, švedsko in na pristanišči v Arhangelsku in Vladivostoku. To dejstvo je povzročilo propadanje ruske izvozne trgovine in veliko pasivnost trgovinske bilance. V letih 1904 do 1908 je znašal ruski izvoz 1046 milijon., uvoz pa 770 milijonov rubljev, bilanca je bila tedaj aktivna s 275 milijoni. V letu 1909. do 1913. je bila aktiva s 361 milijoni rubljev. V letu 1914. je znašal izvoz 956, uvoz pa 1098, trgovska bilanca za 142 milijonov pasivna, v letu 1915. izvoz 397, uvoz pa 1144, trgovinska bilanca teda pasivna za 747 milijonov rubljev. Lanskega januarja so ruski deficit računali s 71 milijoni, po daljnih dveh mesecih je moral doseči že eno milijardo. »Ruskoe Slovo« poudarja, da se ni čuditi, če je ruska valuta tako omajana.

Na Balkanu.

Vojni minister v Sarajevu.

Sarajevo, 6. aprila. (Kor. ur.) Vojni minister generalni polkovnik baron pl. Krobotin je včeraj na svojem povratku s Cetinja s spremstvom došel semkaj. Na kolodvoru ga je sprejel deželni šef general pchote pl. Sarkotić in generaliteta. Deželni šef je na čast vojnemu ministru v konaku priredil obed. Danes jutraj je vojni minister odpotoval dalje.

Nova črnogorska vlada v Bordeauxu.

Sofija. »Neon Asti« poroča: Grški listi poročajo, da se je izboljšal položaj črnogorskega kralja Nikolaja nasproti sporazumu, ki mu je dovolil, da imenuje novo črnogorsko vlado s sedežem v Bordeauxu. Ko jo imenuje, Nikolaj slovesno proglasi, da so izgubili prejšnji ministri svoja mesta.

Italijanske čete pred Valono so slabe volje.

Atene, 6. aprila. Iz južne Albanije se poroča, da med tamošnjim prebivalstvom vre proti Italijanom. V Valoni so italijanske čete nezadovoljne, ker vsled nevarnosti na morju izostajajo prevozi živil iz Italije in se v okolici mesta more le malo rekvirirati. Položaj laških čet v južni Albaniji postaja vsled teh razmer težaven.

Lahi prodirajo proti severnemu Epiru.

»Messenger d' Athenes« poroča iz Argyrokastra, da napredujejo italijanske čete proti severnemu Epiru. Bolgarska vlada je na ugovor grške vlade umaknila bolgarske čete z bolgarske meje. Grške vojaške oblasti so na zahodnem obrežju otoka Paro zgradile svetilnik. Luči svetijo 17 morskih milj daleč.

Italija proti grškim četašem v severnem Epiru.

Lugano, 5. aprila. (Kor. ur.) Iz Aten imajo italijanski listi: »Patris« in »Embros« javljata, da je italijanski poslanik pri Skuludisu protestiral proti ustanavljanju grških band v severnem Epiru. Skuludis je odgovoril, da se te bande niso ustanovile na grškem ozemlju in je opozoril na delovanje albanskih čet na grški meji.

Letalni napad na Solun.

Frankfurt. »Frankf. Ztg.« poroča iz Aten, da sta bili porušeni ob letalskem napadu na Solun dve angleški vojašnici. Podrobnih poročil še ni.

Portugalski in italijanski vojaki za Solun.

Curih, 6. aprila. »Press Telegraph« poroča iz Aten: Grški ministrski svet se je pečal z nameranim izkrcanjem italijanskih in portugalskih čet v Solunu, kakor so to naznanili poslaniki entente. Ministrski svet je sklenil vsem grškim poveljnikom naročiti, da z vsemi sredstvi nastopijo proti izkrcanju.

Odlikovanje Radoslavova.

Sofija, 6. aprila. (Kor. ur.) Poročilo »Agence telegraphique Bulgare«: Vojvoda Edvard Sachsen-Koburg-Gotha je obiskal zunanega ministra Radoslavova in mu izročil veliki križ Ernstovega reda z meči.

Poštna zveza med Grško in osrednjima državama ovirana.

Frankfurt, 5. aprila. »Frankf. Ztg.« poroča iz Aten: Neka francoska ladja je na parniku »Brki« zaplenila 26 poštних vreč iz Nemčije in Avstrije. Poštna zveza Grške z osrednjima državama je s takimi zaplembami preprečena.

Iz rumunske zbornice.

Bukarešt, 6. aprila. (K. u.) Zbornica je odobrila postavo o ravnotežju proračuna.

Drobne iz Rumunije.

Rumunski trgovci tožijo nad pomanjkanjem blaga, ker veletržci zahtevajo previsoke cene.

»Journal des Balcans« toži, da rumunski kmetje ne morejo poslati Angliji od 80.000 prodanih vagonov več kakor polovice.

Kaj upa sporazum na Balkanu.

Haag. »Westminster Gazette« upa, da pridobi sporazum na Balkanu še enega zaveznika. Končane sicer še težave niso, a

upamo na ugoden razvoj razmer na Balkanu. Solunska ekspedicija je imela bistven smoter in ni bila zastoj. Pričakujemo dneva, ko nam ponudi vsled solunske ekspedicije mogočen zaveznik roko, valed česar se obnovi Srbija in njene upravičene želje.

X X X

Mesto šolskih voditeljev (ravnateljev) v zasedeni Srbiji.

C. kr. namestništveni svetnik v Trstu razglasa. P o z i v do vojno invalidnih častnikov in podčastnikov za prostovoljni oglaš za mesta šolskih voditeljev (ravnateljev) oziroma učiteljev na ljudskih šolah v ozemlju generalnega vojaškega poveljstva v Belgradu. 1. Namerava se poveriti vse ljudsko šolstvo v ozemlju generalnega vojaškega poveljstva vojno invalidnim častnikom (zlasti kot šolski ravnatelji) in podčastnikom kot učiteljem, kateri so poleg nemščine tudi popolnoma zmožni srbohrvaščine v govoru in pisavi in imajo razun tega zadostno predizobrazbo. 2. Prosilci za take službe morajo predložiti pri evidenčno pristojnemu vojaškemu oblastvu s spričevali o prebitih študijah opremljene prošnje. 3. Imenovana vojaška oblastva predlože prošnje, katerim se dolože dokumente o osebnih in npravnstvenih razmerah in jih eventualno priporočajo, predstojnemu vojaškemu poveljstvu. Zadnje poveljstvo pa predloži vse nabrane prošnje do 10. aprila t. l. pristojnemu osrednjemu oblastvu. Dr. Fabrizi m. p.

Vojna proti nevtralcem.

Položaj je še resen.

Amsterdam, 4. aprila. (K. u.) Vrhovni poveljnik armade in mornarice naznanja, da ne prevzema nobene odgovornosti za poročila, iz katerih ni izrecno razvidno, da izvirajo iz glavnega štana.

Berlin, 5. aprila. (K. u.) Rotterdamsko poročilo »Berliner Tageblatta« o izjavi nizozemske vlade pravi: Vlada izjava nikakor ni napravila pomirljivega vtisa. Nasprotno, nastale so zopet vse mogoče vesti. Vsi so edini v tem, da je položaj trajno resen in da se je bati važnih dogodkov, četudi ne v kratkem času. Glasom »Vossische Zeitung« potrjujejo poročila o rezultatih seje vtis, da od nizozemske vlade ukrenjene odredbe niso v nobeni zvezi z izpremembo v odnosajih napram Nemčiji. Haaske poročilo »Tägliche Rundschau« pravi: Po posvetovanjih o prvih na dnevnem redu se nahajajočih vprašanjih je bil vložen v zbornici predlog, da naj se razprava preloži, da bi se zamogo razpravljati o političnem položaju. Nato je ministrski predsednik izjavil, da politični položaj ni več tako resen, da bi bilo treba radi tega prekiniti razpravo o tekočih vprašanjih. »Tägliche Rundschau« pripominja k temu: Ta izjava potrjuje mnenje, da so se pripravljali pred par dnevi jako resni dogodki, da je pa smatrati za enkrat nevarnost za odstranjenjo.

Holandska zahteva od angleške svojo pošto.

Haag, 5. aprila. (K. u.) Zunanje ministrstvo priobčuje diplomatske spise o zaupni pismene pošte, katero je na prekoceanskih parnikih pobrala Angleška. Zunanji minister je izjavil, da stoji na stališču, da je pod »correspondence postale« razumeti v haaskem dogovoru vrednostne papirje, kupone in druge vrednosti. Zato se vojujoči takih pošiljatev nikdar ne smejo dotakniti. Zunanji minister je pri angleških oblasteh prosil, da naj vrnejo zaplenjene papirje te vrste.

Nemška izjava glede »Tubantije«.

Berlin, 5. aprila. (K. u.) Wolff javlja: Bukareška Agence Anglaise razširja po Rumuniji brzojavko, da je nemška vlada holandski vladi izjavila, da sta bila »Tubantija« in »Palembang« torpedirana, ker se nista hotela ustaviti za preiskavo. Vest je docela izmišljena.

Nameravan pohod skozi Nizozemsko in Flandersko.

Stockholm. »Svenska Dagebladet«: Dogodki na Nizozemskem so dokazali, da je nameravala Anglija korakati čez nizozemsko ozemlje na Flandersko. Anglija je nameravala izrabiti slučaj »Tubantie«, da izvede svoj načrt.

Genf. Priprave Nizozemske so v Parizu neprijetno presenetile. Pariški časopisje popolnoma molči o razlogih Nizozemske, a priznava, da so neljubo motene nadaljne vojaške priprave sporazuma. Upajo, da ostane Nizozemska le nevtralna, a zdi se, da ne morejo računati glede na nadaljevanju vojske z Nizozemsko.

Haag. Nizozemski merodajni krogi so dajo o angleškem tajeju povodom napetosti z Nizozemsko, da je to pregleden poizkus izpremeniti nespretno politično potezo, ki se je izjalovila sporazumu. Taje se uradna pogajanja Anglije z Nizozemsko, odprta ostane torej možnost, da je nastopila Anglija s svojimi zahtevami pri neuradnih krogih, ki so v zvezi z nizozemsko vlado.

Američani o pariškem posvetu.

Berlin. Ameriško časopisje poroča o posvetu zaveznikov v Parizu in sodi, da so sklepi precej negotovi. Angležem prijazni »Journal of Commerce« opozarja na velike trgovinske zveze Nemčije z Anglijo in z njenimi naselbinami pred vojsko in sodi, če nameravajo nadaljevati vojsko z gospodarskim bojkotom Nemčije, bi bila to še dražja drznost, kakor vojaško borenje.

Na morju.

Severne države proti ententini blokadi.

Berlin, 6. aprila. Iz Stockholma poročajo: Stojimo neposredno pred skupno izjavo skandinavskih držav proti novim blokadnim odredbam entente.

Kanal zaprt.

Kodanj, 6. aprila. (Kor. ur.) »Berlingske Tidende« poroča iz Berna: Potniki norveškega parnika »Nidelven«, ki je došel z Angleškega, poročajo, da je efektivna zatvora angleškega kanala. Le v gotovih urah dneva je dovoljen prevoz.

»Glan Campbell«. — »Berwindwale«.

London, 7. aprila. (K. u.) Z Malte se brzojavlja: Nek podvodni čoln je potopil na Sredozemskem morju parnik »Glan Campbell« iz Glasgova. Moštvo je rešeno. Potopljen je angleški parnik »Berwindwale« (5242 ton).

»Paus«.

London, 7. aprila. (K. u.) »Lloyd« poroča iz Le Havre: Torpediran je norveški parnik »Paus«, 4 može pogrešajo.

Potopljen angleški torpedni rušilec.

Rotterdam. »Buffalo Volksfreund« poroča, da je zavozil na neko mino in se potopil 29. januarja angleški torpedni rušilec »Vicking«. Utonila je cela posadka. Poročilo je potlačila angleška cenzura. »Vicking« je obsegal 1000 ton, oborožen je bil z dvema štiripalčnima topovoma in z dvema cevmi za izpuščanje torpedov.

Potop »Elise Helene«.

Vlissingen, 5. aprila. Neki torpedni rušilec je pripeljal 3 može torpedirane barke »Elise Helene«. Moštvo je pripovedovalo:

Barka je vozila les iz Norveške na Angleško. Popoldne se je nedaleč od angleške obale prikazal nemški podmorski čoln. Moštvo je moralo pomagati pri polivanju lesa s petrolejem. Nemci so položili razstrelilne škatlje, les je sicer bil poškodovan, barka pa se je obdržala na morju. Podmorski čoln se je bal, da pridejo angleški rušilci in je čoln z moštvom vlekel v Nordhinder. Nemci so obdržali ladijske papirje.

Turčija v vojski.

Turško uradno poročilo.

Carigrad, 5. aprila. (Kor. ur.) Agence telegraphique Milli: Glavni stan javlja:

Iraška bojna črta.

Položaj je neizpremenjen.

Kavkaška bojna črta.

Praske med poizvedovalnimi oddelki. Neka sovražna križarka je izstrelila brez učinka 300 strelov na obrežje Egendzik zahodno od Negri.

Naše brodogve je obstreljevalo 3. t. m. uspešno sovražne postojanke pri kavkaški meji. Naši nepričakovani napadi so presenetili sovražnika, da je bežal v neredu iz svojih postojank in popustil veliko mrtvih in ranjencev. Naše brodogve je zažgalo in potopilo isti dan neko s strelivom naloženo rusko ladjo.

Ponoči od 3. na 4. t. m. je potopila križarka »Midilli« veliko, z vojnim in z drugim blagom naloženo sovražno jadralnico in ujela posadko. Križarka »Midilli« je zadela 4. t. m. opoldne na rusko brodogve: 1 velika ruska bojna ladja vrste »Imperatrix Maria«, ena križarka in 3 torpedovke; sovražne ladje so se omejele na neučinkujoče obstreljevanje križarke »Midilli« iz daljave.

Boji v Perziji.

Carigrad. »Tanin« poroča iz Perzije: Izborna oboroženi perzijski vstaši so obkolili in do zadnjega moža pobili nek ruski bataljon južno od Teherana.

Nemški državni zbor.

K včerajšnjemu poročilu še nekoliko podrobnosti.

Kancler je rekel tudi:

Nemčija se ne odpove svojim kolonijam, toda njihova končna usoda se bo odčila na evropskih bojiščih. Naše zmage nam bodo zopet zagotovile kolonijalno posest, kjer si ne boporušljivi nemški podjetni duh zagotovil plodovito polje dela.

Naši vojni cilji so sedaj drugačni, v ententi pa še vedno delujejo gonilne sile izpred vojne: želja po osvajanju, po maščevanju in ljubosumnost. Kancler nato zavrača nove izrodke ententine slabe vesti. Ententa namreč podtika Nemčiji, da se bo

Nemčija po vojni vrgla na Ameriko in najprvo pograbilna Kanado. Ravno tako prazna je, da si Nemčija želi osvojiti Brazilijo ali kako drugo ameriško zemljo.

Izjave strank.

Voditelj centra posl. Spahn se je v imenu zbornice kanclerju zahvalil. S kanclerjem je istih misli, da se da rusko nevarnost zmanjšati le, če se Rusija vrže nazaj. Kajti Rusija in Francija se ne bosta zganili proti nam samo toliko časa, dokler ostanemo z Avstrijo dovolj močni, da tvorimo neprodiren nasip proti ruskim množicam.

Po vojni bo v svetovni politiki Evrope na vrhu vprašanje, v kakem razmerju bo Nemčija do Angleške, zato se moramo ozreti na naše razmerje z Ameriko. Časopisje, narod in tamošnja vlada kažejo, da njihove simpatije in trgovski smisel ne velja nam, ampak Angleški. Vojna mora prinesiti tak konec, da se bo dal prijeti. Glede vzhoda nam je kancler to povedal nekoliko bolj natančno, glede zahoda pa se je izrazil bolj previdno. Nismo hoteli osvajalet vojne, sedaj pa moramo svoje meje popraviti.

Z Avstrijo smo zvezani na življenje in smrt, o tem ne more biti več dvoma. Urediti se moramo za trajno življenjsko skupnost.

Socialist Ebert je poudarjal, da sicer pri vodilnih krogih sovražnikov nagnenje za mir ne raste, pač pa pri narodih. Vsi državniki so dolžni pripravljati pot za mir. Tudi nemški kancler naj to stori, ko bo to mogoče. Podmorsko vojno smatrajo kot potrebno proti načrtu izstradanja. Najboljše orožje proti izstradalni vojni pa je organizacija ljudske prehrane. Govornik nato kritizira razne vladne odredbe in pravi, da mora nov rod iz strelskih jarkov prinesiti tudi enakopravnost vseh državljanov.

Berlin, 6. aprila. (K. u.) Državni zbor je nadaljeval drugo čitanje proračuna državnega kanclerja in zunanega urada. Socialnodemokratska delovna skupnost je vložila resolucijo, v kateri se državni zbor pozivlja, naj naslovi na državnega kanclerja z naslednjo izjavo: Tudi za vojsko podmorskih čolnov imajo veljati določbe mednarodnega prava, zlasti se ne sme pod nobenim pogojem izvajati brezobzirne vojske podmorskih čolnov, to se pravi, ne sme se brez svarila torpedirati trgovskih in potniških parnikov sovražnih in nevtralnih držav. Državni zbor pričakuje, da bo državni kancler z najhitrejšo uvedbo mirovnih pogajanj skušal doseči sporazumljenje med narodi.

Poslanec Haase, član soc. demokratične delovne skupnosti, je označil notranjo politiko kot zelo nerazveselljivo. Govoreč o vojnih ciljih, se obrača proti načrtu, da bi se znova delila Poljska. Belgija ne sme postati ne francoska, ne angleška, pa tudi ne nemška vazalna država. Zahtevamo državno upostavo Belgije! (Velik nemir pri meščanskih strankah.) Govornik se sklicuje na Jagowo izjavo leta 1913., glasom katere se hoče Nemčija trdno držati ustanovljene belgijske nevtralnosti. Zahteva, da vlada ponudi mir. Pretežni del ljudi želi, da se vojski napravi konec. (Odobranje pri socialnih demokratih, nemir pri ostalih strankah.)

Državni tajnik pl. Jagow je izjavil: Ko sem podal izjavo o nevtralnosti Belgije, sem jo moral smatrati za nevtralno državo. Ko je podal državni kancler izjavo z dne 4. avgusta leta 1914., nisem mogel vedeti, da je Belgija notranje že zavzela stališče. Kasneje se je temeljito dokazalo, da je krivda na belgijski strani.

Kako učinkujejo take besede, ki jih je pravkar izrekel Haase, v inozemstvu, kaže naslednje izvajanje lista »Oeuvre«: Zadnja državnozborna seja je enaka zmagi našega orožja. Če bi bil na Francoskem izustil kak poslanec le četrtino tega, kar je rekel Haase, bi ga bil njegovih tovariši nedvomno kamenjali. (Živahni klici: Čujte! čujte!)

Ko so govorili še zastopniki napredne in konzervativne stranke ter nemške frakcije, sta poslanca Ledebour in Liebknecht ob nemiru zbornice protestirala proti zaključanju debate, pri čemer jima je vzel predsednik po ponovnih opominih besedo.

Predlog odseka o podmorskih čolnih se sprejme z vsemi proti glasovom socialno demokratične delovne skupnosti. Resolucija le-te se odkloni. Proračun državnega kanclerja in zunanega urada se sprejme.

K mnogostevilnim peticijam, tičočim se brezobzirnega izvajanja vojne podmorskih čolnov, ki naj bi se po predlogu odseka smatrala za rešene, zahteva poslanec Ledebour prehod na dnevni red ter vedno znova poizkuša utemeljiti svoje stališče v vprašanju podmorskih čolnov, pri čemer ga predsednik ponovno pokliče k stvari. Govornik končno pripomni, da se državni zbor s sprejemom odsekovega predloga diskreditira in onečašča.

Poslanec David (socialni demokrat) označi ob viharni veselosti nazirane poslanca Ledebourja o brezobzirnem in brez opomina izvajanem torpediranju kot vsaki zdravi logiki nasprotujoče. Nato se sprejme predlog komisije, da je smatrati množveno

peticijo za rešeno. Po osebnih pripombah poslanca Ledebourja, Davida in Liebknechta se je nadaljno razpravljanje o proračunu odgodilo na jutri.

Kardinal Mercier.

Pastirsko pismo kardinala Mercier. Frankobrod, 6. aprila. »Frankfurter Ztg.« poroča iz Lugana: Pastirsko pismo kardinala Mercier in pisanje generalnega guvernerja Bissinga so v Vatikanu včeraj prejeli. Oba spisa bo papež osebno preiskal.

Kardinal Mercier. — Italijanski glas. Lugano, 4. aprila. Vatikanski dopisnik bolonjskega »Resto del Carlino« zatrjuje, da papež od bruseljskega nuncija še ni dobil nobenega obvestila o sporu radi kardinala Merciera. V Vatikanu imajo kot edino informacijo poročilo pruskega poslanika pri Vatikanu, ki je iz Lugana poslal v Rim posebne kurirja. Pruski poslanik je namignil, da bi bila nemška vlada prisiljena do ostrejših odredb proti kardinalu, če bi še nadalje ščuval belgijske katoličane. Zato bi bilo najbolje, da papež to prepreči in kardinala odstrani iz Belgije. Papež pa je bil ogorčen in da je odgovoril, da nima avtentičnega prepisa kardinalovega pastirskega pisma in guvernerjeva pisma in je pristavil, da ima vsak škof pravico svojim vernikom pisati pastirsko pismo. Nikdar ne bo nutil svoje roke, da se kardinala Merciera odpravi iz Belgije.

Razna poročila.

Angleški bogatini se izseljujejo v Ameriko. Sidney Webb izvaja v »New Statesman«: Angleška vlada se vzemirja, ker so se pričeli izseljevati iz Anglije angleški bogatini, ki niso tuji politiki in ki imajo velike trgovine z letnimi dohodki več sto tisoč funtov šterlingov. Svoje hiše in posestva na Angleškem so prodali in preselili sedeže svojih trgovin v New York, v Londonu so pa pustili male agencije. Ušli so vojnim davkom, visokemu dohodninskemu davku in davkom na dobičke. Angleški finančni list »The Statist« poroča, da so deponirali tudi nemški kapitalisti v New Yorku okroglo 200 milijonov funtov šterlingov, iz česar sklepajo, da se nameravajo po vojski tudi nemški kapitalisti umakniti vojnim davkom v Ameriko.

Dolgovni štirispোরazuma. Rotterdam, 6. aprila. Narodni dolg Angleške, ki je pred vojsko znašal 14, 15 milijard, bo po računanju londonskega »Economista« 1. avgusta 1916 narasel na 58 milijard. Dolg Rusije se zviša od 18, 4 milijard na 60 milijard, francoski dolg od 26, 4 na 58, 5 milijard, med tem ko je italijanski državni dolg poskočil od 11, 4 na 18, 4 milijard.

Švedska kraljica v Nemčiji. Kodanj, 7. aprila. (K. u.) Švedska kraljica je došla danes zjutraj sem. Dopoldne je odpotovala v Nemčijo.

Odlikovanja.

Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil poročnik 24. pp. Mihael Gabrijelčič. — Najvišje pohvalno priznanje so dobili: stotnik 11. gor. top. polka Gvidon Ipavic, poročnik 22. pp. Adolf Lapanje, poročnik 22. pp. Ivan Lemešič, poročnik 27. pp. Henrik Poltnig. — Srebrni zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje je dobil četovodja 7. polj. top. p. Fr. Fedori. — Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste je dobil poddesetnik brzojavnega p. Klešnik Anton, četovodja 27. pp. Žvegelj Franc. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: četovodja 1. trd. top. p. Černošek Josip, topničarji 7. trd. top. p. Lavrenčič Martin, Mihelj Franc, Fabčič Josip in Sovdat Franc.

Odlikovanja pri 5. dragonskem polku. Srebrno hrabrostno svetinjo 2. vrste so dobili: stražmojster Dangel Karel, tit. stražmojster Gröbacher Alojzij, desetniki Novak Ciril, Dörler Blaž, Ažman Oton in dragonec Šilec Rudolf. — Bronasto hrabrostno svetinjo so dobili: praporščak Frankfurter Leon, četovodja Zalar Alojzij, dragonci Iršič Josip, Bačar Ignacij, Walter Henrik, Lavrenčič Rudolf, Lebarič Martin, Aunitz Ivan, Albrecht Matija, Kratzer Iv. in Ribizel Albin.

Odlikovanja pri 87. pešpolku. Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil poročnik Ivan Kapalka. — Najvišje pohvalno priznanje sta dobila poročnik Ladisl. Hubalek in nadporočnik Adalbert Pučnik.

Odlikovanja pri 7. pešpolku. Red zelene krone 3. vrste z vojno dekoracijo je dobil podpolkovnik Herman Fleischer, poveljnik nekega pešpolka. — Srebrno hrabrostno svetinjo 1. vrste je dobil poročnik Weitzer Anton.

Dnevne novice.

Ministrski svet. V sredo popoldne se je vršil na Dunaju ministrski svet, katerega so se udeležili vsi ministri.

Avstrijsko-ogrška nagodba. Poroča se, da se avstrijska in ogrška vlada že dalj časa pogajata o nagodbi. V spominu bodo večkratna potovanja ministrov. Politična važnost teh pogajanj je razvidna iz tega, da bo ta dogovor obeh vlad služil za temelj za vse gospodarske načrte, ki segajo preko monarhije n. pr. razmerje do Nemčije in Balkana. Pogajanja so tedaj tudi politično važna in bodo odločila, kakšno veljavo bo kasneje imela monarhija v Evropi, v monarhiji pa ena ali druga državna polovica.

Avstrijska politična družba. K včerajšnji vesti pravi »Reichspost«, da bodo vse stranke prav storile, če bodo vrste svojih voditeljev izpopolnile z znanstveniki. Sklicatelj za ravnokar ustanovljeno družbo je znani judovski fabrikant poslanec Friedmann. »Reichspost« je mnenja, da krogi posl. Friedmanna, to je krogi velikih vojnih zaslužkov manj zaslužijo, da jih po vojni krijejo zastopniki znanosti, kakor pa velika masa ljudstva, ki se je žrtvovala do revščine.

Mali skupni grb dovoljen na uniformah skupnih civilnih uradnikov. Dunaj, 6. aprila. (K. u.) Njegovo Veličanstvo cesar je dovolil, da se sme uvesti na uniformah skupnih civilnih uradnikov mali skupni grb.

Novomestni kolegijalni kapitelj je za župnijo Ponikve prezentiral č. g. Maksa Ašiča, župnega upravitelja ondi.

Aretacija. Poročali smo po graških listih, da je bil aretiran cerkovnik pri Sv. Križu pri Beljaku Mihael Grafenauer. Kakor se nam poroča je bila denunciacija brez vsake podlage in je sedaj g. Mihael Grafenauer zopet prost doma pri Sv. Križu.

Zvišane poštarne pristojbine. »Az Est« poroča, da misli ogrska vlada že 1. junija zvišati poštnino za dopisnice od 5 na 8 v, 10vinarsko poštnino na 15 v in pri brzojavkah za vsako besedo za 2 v. »Fremdenbl.« pravi, da pri nas študij še nismo končali. V letu 1914. pride na Avstrijo 680-46 milijonov pisem in 190-9 milijonov dopisnic. Če bi se število vsled višjih pristojbin ne zmanjšalo, bi država pri pisemih dobila novih 34 milijonov, pri dopisnicah 5-7 milijonov kron. Brzojavke so leta 1914. prinesle 10-4 milijone kron, z 2 vinarja poviška bi prinesle novih 3-4 milijone. Misli se tudi odpraviti marsikako prosto poštnino.

Iz Litije in okolice. Pokopali smo na prijazni Libergi enega najboljših župljanov, starega fanta Jožefa Podnebšek, po domače na daleč okoli znanega Tomaževke Joška. Fant stare korenine, veren kot zlato, priden kot ura in premožen posestnik. Zlasti pa največji dobrotnik liberške cerkve, kateri je oskrbel četrti zvon, oltarje, obleko in sploh vse, kar je bilo treba. O potrebi je pokimal, tiho šel v Ljubljano, naročil in plačal in bilo je tukaj. Še bolehen je zahajal v dve uri oddaljeno šmartinsko cerkev. Bil je zvest pristaša S. L. S. Pogreb je bil veličasten. Na grobu mu je govoril v slovo č. g. dekan M. Rihar. Počivaj v miru, zlata duša! — Po devetih mesecih se je oglasil iz ruskega ujetništva Ivan Boštjančič, zidar v Šmartnem. — Padel je na Laškem J. Pregelj, po domače Miškar, občinski odbornik litijski.

Veleč. gospod Nikola Badovinac, bivši župnik in nadomestni učitelj v Stojdragi, je bil že leta 1914. premeščen v Križevce, kjer izvršuje službo diecezanskega knjižničarja in aktuarja škofijske pisarne. Dosedaj je uredil eparhijsko knjižnico, odslej pa bo urejeval diecezanski arhiv. Bil je poseben ljubitelj in spoštovatelj slovenskih duhovnikov v leskovškem dekanatu. Želimo mu vsako srečo in zdravje in božjega blagoslova v tem novem zvanju!

Iz Save so potegnili v Senožetu pri Dolskem truplo leta 1851. rojene Marije Osredkar iz Most pri Ljubljani. Utopljenka je bila odšla z doma 29. februarja, potem ni bilo o nji ne duha ne sluha. Truplo je bilo že precej nagnito.

Mesto Celovec da za nemško gledališče na leto 90.000 K.

Ponesrečil se je 5. t. m. pri popraviljanju ceste na Igu 16. let stari delavec Jožef Šerjak iz Pijave Gorice št. 42. Ko je nabijal smodnik v dolbino, da razstreliti neki kamen, se je smodnik nenadoma užgal ter mu plamen puhnil v obraz. Težko poškodovanega na obrazu in očeh so pripeljali takoj v tukajšnjo deželno bolnico.

Razpuščena društva v Dalmaciji. V Šibeniku je razpuščeno društvo »Casino«, v katerem je imela sedež tudi »Biblioteca Popolare Italiana«, v Staremgradu društvo »Circolo fharia«.

Umrl je na Rijeki v Dalmaciji vojaški zdravnik dr. V. Sič.

Nabava raznih predmetov za c. in kr. vojsko. C. in kr. vojno ministrstvo nabavi meseca aprila 1916 sledeče predmete: ščitnike za tilnik, volneno perilo, sweaterje, ovojne gamaše, volnene krpe za noge, monture in blago iz volne (plašče,

bluze, hlače itd.) poletne monture (platanne, bombažaste, vse poljskosive barve), brisač (manjše število), žeblje, maščobo za usnje. Ponudbe s potrebnimi vzorci je poslati skupno v enem zavitku najkasneje do 15. aprila 1916 13. oddelku c. in kr. vojnega ministrstva na Dunaju. Razpis z natančnejšimi podatki je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Ljubljanske novice.

Ij Leonova družba. V torek, dne 11. t. mes., se bo ob šestih popoldne vršila odborova seja Leonove družbe v Katoliški tiskarni I.

Ij Umrli sluga pri tukajšnjem okrajnem glavarstvu, g. Fran Puc, je v mladih letih služil pri domačem 17. pešpolku in se tudi odlikoval v bitki pri Custozzi. V službi — opravljal jo je nad 42 let — je bil izvanredno priden in vesten, zakar je dobil mnogokrat pohvalo predstojnikov in pred nedavnim časom je bil tudi odlikovan za svoje vestno službovanje.

Ij Umrli so v Ljubljani: Andrej Suhadolnik, c. kr. policijski nadzornik v pok., 70 let. — Janez Valentincič, kajzar, 50 let. — Jera Lipovec, hišna posestnica, 80 let. — Regina Piskar, bivša služkinja, 24 let. — Matej Pušnik, hiralec, 81 let. — Štefan Carestiat, laški vojni ujetnik, pešec.

Ij Mestna kočnja na dražbi. V nedeljo, dne 9. aprila 1916 ob 3. uri popoldne se bo oddajala kočnja mestnih potov, stradonov in travnikov na Ilovici, Karolinski zemlji, Hauptmanci in Črni vasi potom javne dražbe v zakup. V ponedeljek, dne 10. aprila 1916 ob 9. uri dopoldne se bo oddajala kočnja mestnih potov in stradonov v Trnovskem predmestju v zakup. Zbirališče ponudnikov za stradone in pota na Ilovici, Karolinski zemlji, Hauptmanci in Črni vasi pri »Rdečem križu« na Dolenjski cesti, oziroma pri šoli na Barju; zbirališče ponudnikov za pota in stradone v Trnovskem predmestju pri mitnici na Opekarski cesti poleg mostu čez Mali graben.

Ij H koncertu »Glasbene Matice«. O g. Hinko Simonichu piše nek kritik doslovno: »Pričakovali smo od njega mnogo, a toliko ne, akoprav smo čitali o njem po raznih listih toli laskave ocene. Vso svojo dušo izliva ta orjaški tudi po svoji zunanosti prikupljivi gospod v strune svojega nad 200 let starega instrumenta. Z napeto pozornostjo je poslušalo občinstvo te nebeške glasove, mlo tožeče, nato strastne in burne, šepetajoče in smejoče. Pianissimo je bil nedosežen! Na lastna ušesa smo se prepričali, da je v tem velikem gošpodu tudi velik umetnik.« Gosp. Simonich je kot visoko izobražen umetnik tudi skladatelj. V koncertu bo izvajal tudi dve svoji novi skladbi, elegijo »Suza na groblju naših junaka« in »Pjev slavulja«. — Izmed novih skladb, ki se bodo pele pri koncertu »Glasbene Matice«, omenjamo dve najnovejši, kateri je zložil Josip Pavčič na besedilo iz Zupančičevega »Cicibana«. Uspavanka je jasna, preprosta, zelo nežna materina popevka. Mati sedi ob Cicibanovi zibelki in poje: »Kaj bi sinku sen prineslo?« Le popevka »materina«: »aja tuta, nana nina«. — Bolj globoko zamišljeni so »Mehurčki«. Cicibanus-Coprijanus copra — spušča mehurčke iz slamate bilke. Primerja jih solncu, luni, zemlji, ter daruje: »solnce« Bogu, »sluno« mamici, »zemljo« očki. Ta jo bo preoral, posejal in nam po-gač dajal. Poetično besedilo se lepo v skladbi izraža, mogočno slava Bogu, intimno rahlo zveni ljubezen do mamice in do očka in veselo navdušeno za pogačo. — Pri koncertu »Glasbene Matice« bo v odličnem umetniškem smislu sodelovala naša izborna in marljiva koncertna pianistinja gđc. Dana Koblerjeva. Ni malenkost 16 krasnih, vmes več zelo težkih skladb mojstrsko zrelo izvajati spremljevati na klavirju tembolj, ker v mnogih spremljevanje ni podrejeno solistu, temveč je solistu enakoverdna duhovita umetnost.

Ij Psički so reveži. — Prošnja na c. kr. deželno vlado. Kmalu bo tri mesece, odkar je razglašen poostren pasji kontumac. Prav je, da se proti steklini odredi kontumac, da se ta steklina zatre. V to svrhu pa zadostja popolnoma nagobčnik, da psi ne morejo popadati. Pse, ki nimajo nagobčnika, itak polovi konjač in vrhu tega je še gospodar kaznovan. Zelo mučno pa je za psa in za gospodarja, da se morajo psi voditi še na vrvi ali verigi. Ne le, da to povzroča gospodarju sitnosti, — bi morali za psa nastaviti koga pred vrati, da bi pazil na psa, da pri vratih ne uide, ali kadar gre po mestu, da se s psom ne zamota med ljudi — marveč tudi zivali povzročajo muke, kajti pes mora že po svoji naravi biti prost, sicer je bolan in bolezen pospešuje steklost. Prosimo c. kr. deželno vlado, da poostren pasji kontumac, o katerem se po treh mesecih že ve, ali se je obnesel ali ne, v kratkem odpravi.

Ij Tedenski zdravstveni izkaz od dne 26. marca do 1. aprila 1916. Živo rojenih

Naročajte „Slovenca“!

16, mrtvorojena 2. Umrlo 37, od teh domačinov 22 in 15 tujcev. Za grižo umrl 1 tujec, za jetiko 7, od teh 2 tujca, vsled mrtvouda 3 in za različnimi boleznimi 26 oseb. Poleg teh sta še 2 vojaka umrla za grižo in 1 vojak za legarjem. V zavodih je umrlo 24 oseb. Za infekcijskimi boleznimi obolelo 1 vojak za kozami (variola), 31 vojakov za legarjem, 17 vojakov za grižo, 2 za difterijo, od teh 1 tujec in 33 vojakov za trahoma (egipt. očesna bolezen).

Listnica uprave. G. kurata Piska v Lomu—Sv. Lucija prosimo sporočila, na kateri naslov prihajata ostala dva izvoda. Na zadnji naročeni naslov pošiljamo le tri izvode.

Razne novice.

Nova odkrita zemlja na Severnem tečaju. Ameriški učenjak Steffanson, o katerem so že sodili, da ni več med živimi, je 17. septembra lani dal znamenje, da še živi. Geograf O. Baschin je zdaj obsirnejše poročal o odkritju nove Steffansonove zemlje. Potoval je s svojo ladjo »Marry Sachs« lani aprila ob zahodnem obrežju dežele Princ Patrick. Kljub velikim težavam je prišel do najskrajnejše severozahodne točke otoka in je narisal zemljevid otoka. Njegov norveški spremljevalec Storckensen je zagledal 18. junija precej bližje neko neznano deželo. Podali so se takoj tja in dognali, da leži 78° na severu in 117° na zahodu. Steffanson je šel ob obali v vzhodnojužno vzhodni smeri in je dognal, da je obrežje dolgo do 180 km. Na daljavo 10 kilometrov so videli nad 600 metrov visok hrib, za njim so se pa dvigali v vseh smereh proti severu in vzhodu v približni širini 10 km. Dežela je na zahodu ravna, a proti vzhodu gorata. Dne 22. junija, ko so priletele gosi in drugi ptici in se je pričel tajati led na rekah, so odpotovali proti jugu. Letošnje poletje namerava izpopolniti Steffanson svoja odkritja.

Ameriška tolpa morilcev. Kuhar zastrupljenec. Iz Chicaga: Tukajšnja policija je uvedla preiskavo proti zelo razširjeni zaroti anarhistov. Odkrili so jo povodom banketa na čast nadškofu Mundeletinu. Obolelo je namreč po banketu več oseb na znakih zastrupljenja. V kuhinji je bil zaposlen tudi pomožni kuhar vseučiliškega kluba Jean Cronos, na katerega se je obrnil sum. Cronos je pobežnil. Prijeli so med preiskavo tudi Cronosovega prijatelja Johna Allegrini, ki je s svojimi izpovedbami izdal obsežno anarhistično zaroto.

Najdaljši nasadi solnčnic. Ravnateljstvo ogrskih državnih železnic je sklenilo podpreti pridelovanje rastlinskega olja. V ta namen je zapovedalo, da se nasade solnčnice ob vseh progah državnih železnic. Sadili jih bodo železniški čuvaji in prožni nadzorniki. Ti nasadi bodo dolgi 8000 kilometrov ter bodo najdaljši nasadi solnčnic na svetu.

Današnja vrednost konopelj.

Med rastline, ki so dosegle tekom sedanjega vojne silno visoko vrednost, spadajo tudi konoplje. Danes stane 100 kg konopnega prediva 250 do 300 K. Najvišja cena, ki se plačuje za čisto otrto predivo, znaša pa tudi do 380 K. To je tako visoka cena, da nimamo danes nobenega pridelka, ki bi se bolje izplačal, kajti pomisliti moramo, da se da na 1 oralu zemlje pridelati tudi 6 do 10 met. stotov otrtega prediva in da nam nese predivo, če ga računamo po 300 kron met. stot, celih 1800 do 3000 K na oralu. To so pa dohodki, ki so izredno visoki!

Danes pridelujemo pri nas le še malo konopelj, ker je cena v zadnjih letih, do pred vojne, zmeraj bolj padala spričo konkurence, ki so jo delale inozemske privednate rastline, n. pr. manila-konoplje i. dr. Le sem in tja se je še ohranilo nekoliko tega pridelka. Danes je pa konopno predivo zopet dragocen pridelek, po katerem se čimdalje bolj povprašuje in katerega se čimdalje draže plačuje.

Tisti naši gospodarji, ki so do zadnjega sejali konoplje, jih bodo gotovo tudi letos, ker vedo, da jih čaka lep izkupiček. Prav gotovo se je tudi že eden in drug sosed odločil za ta pridelek in je namenil kako njivo za letošnjo setev.

Kdor pa konopelj še sploh ni sejal in ne pozna te kulture, ta jih letos tudi ne bo, ker mu manjka za to potrebnih pogojev in pridelovalnih sredstev, kajti taka setev

se ne da v zadnjem trenutku nanovo vpe-ljati.

Na vsak način bi bilo pa dobro, če bi se skušalo pridobiti gospodarje na ljubljanskem Barju za to setev, ker je znano, da dajejo konoplje izvrstne pridelke na barskih tleh.

Kar se tiče sicer uspevanja konopelj, rastejo te rastline povsod dobro, kjer nam obrodita pšenica in turščica. Glavna stvar je pri konopljah, da jim pripravimo dobro vgnojena tla. Če jim gnojimo s hlevskim gnojem, ga je treba že jeseni podorati, ker je spomladno gnojenje manj vredno.

Konoplje moramo sejati na plevela čiste njive, po deteljščih, po sočivju in okopavinah. Par let rastejo lahko tudi zapo-

redoma na isti njivi, če jim dobro gnojimo. Pri setvi je paziti na enakomerno posetev in da pride seme v svežo zemljo, ker nam v tem slučaju prej in bolje izkali.

Ker so konoplje zelo občutljive proti mrazu, jih sejemo šele v drugi polovici meseca aprila in meseca maja, drugod tudi še do sredi junija. Ker jih je treba za predivo gosto sejati, potrebujemo na oralu povprek 170 litrov ali 80 kg semena.

Kdor bi hotel za prihodnje leto potrebno seme doma pridelati, naj poseje nekaj konopnih rastlin med krompir, med bobovsko korenje ali med peso, tako da redko, da stoje rastline po več metrov narazen.

Kdor želi še drugih pojasnil, naj se obrne na deželni kulturni urad v Ljubljani.

Rohrman.

Kino Central v deželnem gledališču.

Odllična sodba o na novo vpeljanih poljudno znanstvenih predstavah.

O poljudno znanstvenih predstavah »Kino CENTRAL«, ki so vpeljane po vzorcu dunajske »Uranije«, ki je za take predstave subvencionirana od naučnega ministrstva, nižjeavstrijskega dež odbora in dunajskega obč. sveta, piše uradna »Laibacher Zeitung«:

»Poljudno-znanstvene predstave je uvedel Kino Central v deželnem gledališču, ter jih hoče imeti stalno na svojem sporedu. To odločitev mora pač z zadoščanjem pozdraviti vsakdo, kdor kina ne smatra zgolj za zabavno uredbo, marveč želi imeti zavod, ki bi po zgledu dunajske »Uranije« na poljuden način podajal priliko za izobrazbo. Kinematografiji so se v zadnjih letih odprla tako mnogovrstna področja človeškega raziskovanja in znanja, da more ob pravi uporabi služiti kot važna razširjevalka kulture. Če se bodo po načrtu vodstva Kina Central vposredno s filmskim vprižarjanjem vršila tudi predavanja strokovnjakov, potem se bo v Ljubljani ustanovila neke vrste »Uranija« in s tem uresničila stara želja, katero je naš list spričo resnih stremljenj o priliki že izrazil. Prva poljudno-znanstvena predstava v Kinu Central se je izborna obnesla. F. K.

O prvi prihodnji taki predstavi izide v kratkem obvestilo.

Danes v petek posebne predstave ob 4., 1/2 6., 7. in 1/2 9 uri zvečer:

Predsednikovi hčerki.

Drama v treh dejanjih.

Slavljena norveška umetnica Lilli Beck igra vloge obeh hčerk. Kinematografska senzacija!

Prednaznanila:

Velike posebne predstave za mladino

z novim sporedom se vrše v soboto 8. aprila ob 1/4 5. uri pop., v nedeljo 9. aprila ob 1/2 11. in 2. uri popoldne in v ponedeljek 10. aprila ob 1/4 5. uri pop.

Na sporedu predstav za mladino so poleg najnovejših vojnih poročil krasni filmi: Slapovi Niagare, Slapovi Kerke, Izlet v Kraljevo, Lov na tunine, Pravljica o Janezku in Marijanici itd.

Sobota 8. Nedelja 9. Ponedeljek 10. ap.

Zlati vir.

Velezanimiva drama iz življenja nekega iluzionista v štirih dejanjih. Sestavil Karol Schönfeld.

On bodi tvoj gospod.

Fina veseloigra v dveh dejanjih. Mantjo Zlener v glavni vlogi.

V nedeljo 16. aprila in naslednje dni življenje Jezusa Kristusa.

Kinematografska predstava mladosti, javnega življenja in trpljenja Jezusa Krist.

Kajn in Abel.

✠

Tužnega srca narnanjam vsem sorodnikom in znancem pretresujočo vest, da je izdihnil svojo blago dušo svoj prisrčno ljubljani soprog, gospod

Andrej Suhadolnik
policijski nadzornik v pok.

dne 6. aprila 1916 v 70. letu starosti. Pogreb preljubega pokojnika bo v soboto 8. aprila ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti Vogelna ulica 3. na pokopališče k sv. Križu. Svele maše zadušnice se bodo brale v cerkvi Janeza Krstnika.

Zaluzoča soproga.

Izgubila se je

ob železniškem tiru od Brezovice do Ljubljane dne 13. marca okoli 9. ure zvečer pri nekem vojaškem transportu »bernardinska psica« imenovana »Frida« in rujav pes čuvaj, majhne postave, imenovan »Malke«. Psica bi imela te dni mlade. Najditelj se prosi, naj naznani svoje ime naredniku Sigmund Salomon, 3 stotnije 22 pešpolka bojna pošta 88, da se potem vse nadaljno ukrene. — 882

Kupim več

VOZ

kateri so pripravni za okrogel les voziti, za težo 2000—3000 kg, tudi več še v dobrem stanju nahajajočih se konjskih oprem. — — — — — Ponudbe: — — Ljubljana — Poštni predal 151. — — —

Cinasto starino

sklede, žilice i. t. d. kupuje po ugodnih cenah

ALOJZIJ FURLAN
Vipava 259 Kranjsko.

Vojaščine prost

874

monter

elektr. stroke se sprejme takoj. Oni, ki ima prakso pri obratu Diesel-motorja, ima prednost. Ponudba z navedbo plače na:

Elektrarna Kogovšek, Idrija.

Naravna

hrvatska vina

se prodajo takoj po vzorcu.

- 1000 hl namiznega belega, milega
- 1000 „ plemenitega, belega
- 1000 „ čistega rizlinga, plemenitega, belega
- 100 „ naravne domače slivovke.

Vse po zmernih cenah.

Vino ima moči od 8—10‰. Posoda se posodi. Vprašaj naj se pri vratarju hotela »Unione« za A. Turkija.

Služba

organista in cerkvenika

se odda o sv. Juriju v št. Jurji p. Grosupljem. — Natančneje se izve pri žup. uradu v št. Jurji. 881

Naznanilo!

Centenim damam se usojam naznanjati, da imam razstavljen

modele,

si lahko ogledate brez obveznosti.

Modni salon
ROZI FABČIČ

Rimska cesta 6.

887

10 lepih brejih krav

se prodajo dne 12. aprila t. l.

samo od 1. do 3. pop. v Ljubljani, Sv. Petra c. 81.

Razglas.

Tretje žrebanje 4 1/2‰ zastavnih listov in 4 1/2‰ komunalnih zadolžnic Kranjske deželne banke se vrši dne 15. t. m. ter se bo izžrebalo nom. K 22.000—zastavnih listov in nom. K 23.400—komunalnih zadolžnic.

V Ljubljani, dne 5. aprila 1916.

Kranjska deželna banka.

Posteljno perje in puh

v veliki izbiri in po jako nizkih cenah priporoča turdka

A. & E. Skaberné, Ljubljana

Mestni trg šte. 10.

Tvrđka

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernova ulica št. 9

priporoča za spomlad in poletje

svojo dobro sortirano zalogo

oblek za gospode in dečke,

ter mične **novosji**

v konfekciji

za dame in deklice.